

ОБЛІКОВО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В ЧАСТИНІ ПДВ ТА ЗАПАСІВ

Овчарова Н.В., канд. екон. наук, доцент
Тітович І.С., здобувач вищої освіти
Сумський державний університет

Система обліку запасів суб'єктів господарювання передбачає тісний взаємний вплив різних її складових. Так, показники, що формуються в системі фінансового обліку складають інформаційне поле в управлінському обліку, питання оцінки, формування вартостей тощо впливає на податкові показники.

Зазвичай собівартість купівельних запасів під час їх списання на витрати або під час продажу в бухгалтерському обліку відповідає їхній собівартості у податковому.

Разом з тим, вважаємо за доцільне додатково включати до складу елементів облікової політики окремі положення для обґрунтування процесу ціноутворення на підприємстві. Така необхідність обумовлена тим, що процес ціноутворення впливає на визначення сум бази оподаткування ПДВ. Зокрема, якщо розглядати готову продукцію то Податковий кодекс передбачає, що база оподаткування ПДВ операцій з постачання самостійно виготовлених товарів/послуг не може бути нижче звичайних цін [1]. Якщо суб'єкт господарювання планує встановлювати ціни нижче від звичайних через цінові знижки за виконання певних дій (за рекламування товару), торгові знижки, заплановані знижки з цін як засіб стимулювання збуту, незаплановане різке зниження цін слід це передбачити в положеннях облікової політики.

Щодо товарних чи виробничих запасів при їх реалізації база оподаткування не може бути нижче ціни придбання таких товарів. Проте, як визначати цю ціну, що входить до її складу не визначено ПКУ та НП(С)БО 9 «Запаси».

Так, стандарт визначає таке поняття як первісна вартість, яка формується в залежно від каналів надходження запасів. При цьому до її складу входить вартість сплачена постачальнику без ПДВ, транспортно-заготівельні та інші визначені нормативом витрати.

Відповідно в обліковій політиці доцільно передбачити, що вважати ціною придбання: договірну вартість без ПДВ або первісну вартість з урахування сплачених витрат на доставку.

Особливого значення набувають такі елементи облікової політики, як: метод оцінки запасів при їх списанні. Найбільший рівень прибутку маємо за методом ФІФО, найменший – за методом фактичної собівартості. Вибір методу суб'єкти господарювання обирають самостійно, без обмежень, проте необхідно слідкувати, щоб всі положення визначення регламентом дотримувалися на практиці.

Потребують уваги і питання щодо знецінення запасів. Так, в обліковій практиці існують два підходи через пряме списання суми уцінки на витрати та через формування резерву уцінки запасів. Пряме списання частини вартості запасів на витрати призводить до втрат відомостей про історичну інформацію про вартість придбання запасів. Це може спричинити питання недонарахування ПДВ при їх подальшій продажі дешевше ціни придбання.

Отже, в обліковій політиці підприємства повинні знайти відображення методичні аспекти об'єктів обліку, які можуть впливати на показники систем фінансового та податкового обліку, що дозволить уникнути, негативних податкових наслідків

Перелік посилань:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/paran256#n256>

2. НП(С)БО 9 «Запаси» від 20.10.1999 р. № 246 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>